

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., a Mgr. Petra Pospíšila v právní věci žalobce **Chemis engine a.s.**, se sídlem U splavu 1448, Slavkov u Brna, proti žalované **České obchodní inspekci, ústřednímu inspektorátu**, se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 11. 2012, č.j. ČOI 132904/12/O100/3000/12/Hy/Št, sp. zn. ČOI 76542/12/3000

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České obchodní inspekce, ústředního inspektorátu, ze dne 15. 11. 2012, č.j. ČOI 132904/12/O100/3000/12/Hy/Št, sp. zn. ČOI 76542/12/3000, **se z r u š u j e** a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3 000 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu Jihomoravského a Zlínského, (dále jen „inspektorát“), č.j. ČOI 107563/12/3000/R/N, ze dne 11. 9. 2012, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 200 000 Kč za porušení ust. § 3 odst. 1 zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů, v platném

znění (dále jen „zákon o pohonných hmotách“), a tím k naplnění skutkové podstaty ust. § 9 odst. 1 písm. b) uvedeného zákona, a kterým bylo dle § 79 odst. 5 správního řádu uloženo žalobkyni uhradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1 000 Kč ve smyslu ust. § 6 vyhl.č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení.

[2] Důvodem bylo, že dne 5. 6. a 13. 6. 2012 provedli pracovníci inspektorátu kontrolu na čerpací stanici žalobce Pasohlávky II, přičemž byl odebrán vzorek pohonné hmoty SMN30 – (NM-bio), který v obou případech nevyhověl limitním hodnotám příslušné ČSN 656508-BS v ukazateli bod vzplanutí, kdy zjištěná hodnota byla menší než 20°C, zatímco příslušná hodnota specifikace při zahrnutí nejistoty měření dle ČSN EN ISO 4259 má činit minimálně 53°C.

II. Shrnutí žalobních argumentů

[3] Ve včas podané žalobě žalobce především namítl, že správní orgán nevzal a nevyhodnotil všechny okolnosti a důkazy tvrzené a poskytnuté účastníkem. Žalobce také nesouhlasil s tím, že správní delikt měl spáchat dvěma jednáními, s tím, že skutková podstata byla naplněna dvakrát v krátkém časovém období, což mu bylo přičteno k tíži.

[4] Žalobce v řízení prokázal, že před kontrolním odběrem dne 5. 6. 2012 došlo k technologické nekázni zaměstnance žalobce, přičemž další závoz zboží, který byl řádně provedený, nemohl předchozí vadně provedený závoz napravit. Pracovníkům provádějícím kontrolu při znalosti výsledku kontroly z 5. 6. 2012 muselo být jasné, že další závoz pohonné hmoty nemohl sjednat nápravu a z tohoto důvodu i při druhém odběru pohonná hmota vykazovala opět vady. Protože byl pracovníkům kontroly znám výsledek předchozí kontroly, stejně i rozsah dalšího závozu, museli si být vědomi, že kontrolou bude opět zjištěno nesplnění požadavků na jakost. Dle dodavatelů je obecně známo, že k nápravě nevyhovujícího zboží by muselo proběhnout nejméně 9 dalších závozů, aby jakost vyhovovala. Pracovníci kontroly, kteří na rozdíl od žalobce znali výsledek kontroly z 5. 6., si museli být zcela jisti, že výsledek kontroly z 13. 6. bude opět špatný. Není pravdou, že by pracovníci kontroly ústně sdělili výsledky kontroly obsluze čerpací stanice. Kontrola byla prováděna s tím, že byl zcela jistý opětovně špatný výsledek a byl tak vytvořen prostor pro četnost páčání správního deliktu. Kontrola měla být provedena znovu i dne 25. 6., v den, kdy v 8:13 hod. dorazil do datové schránky žalobce výsledek kontroly z 5. 6., přičemž výsledek kontroly z 13. 6. toho dne ještě sdělen nebyl. Po tomto zjištění žalobce okamžitě zastavil prodej hmoty na všech svých čerpacích stanicích, nikoliv pouze na kontrolovaných. Když téhož dne pracovníci kontroly dorazili na čerpací stanici přibližně v 10:00 hod., zjistili, že prodej je zastaven. Žalobce tedy okamžitě reagoval, prodej pohonné hmoty zastavil, přičemž dříve reagovat nemohl. Pracovníci kontroly výsledek první kontroly znali nejméně 12. 6., žalobce však vyrozuměli až 25. 6., po celou tuto dobu ho nechali v nevědomosti o páčání deliktu a spotřebitele vystavili možnému způsobení škody. Správní orgán dle žalobce nepostupoval správně, pokud účastníka neinformoval, vytvářel další prostor pro intenzitu protiprávního jednání pro časové období a množství prodané hmoty, přičemž toto přičetl žalobci k tíži.

[5] Žalobce byl ve věci aktivní, zjistil důvod spáchání správního deliktu, kterým bylo nevědomé selhání jedince – technologická nekázeň zaměstnance při manipulaci s pohonnými

hmotami. Správní orgán uvedl, že by přihlédl k tomu, pokud by odchylku od jakostních norem zapříčinil jiný subjekt, pokud bylo prokázáno, že tak učinil z nevědomosti zaměstnanec účastníka, tak to správní orgán nevzal k tíži ani v jeho prospěch. Tento názor považuje žalobce za nesprávný, narušující rovnost práv. Žalobce totiž vyvinul maximální úsilí na to, aby zjistil příčinu vadnosti produktu, vynaložil značné finanční prostředky za tímto účelem, svá zjištění předal a prokázal. Toto úsilí žalobce nijak nezhodnotil a nepřihlédl ke způsobu spáchání deliktu.

[6] Pracovníci správního orgánu mohli dalšímu pokračování deliktu zabránit, pokud by žalobce informovali, situaci však naopak posoudili jako správní delikt spáchaný dvěma jednáními. Pokuta se jeví žalobci jako nepřiměřená a diskriminační, převyšující hodnotu prodávaného produktu. Dle žalobce již pouhé zveřejnění a prezentace správního deliktu byla pro žalobce dalším trestem. Bylo správně zjištěno, že kvalitativní nedostatek byl u žalobce zjištěn poprvé. Podle zjištění žalobce jsou v takových případech pokuty udělovány v řádu desítek, výjimečně stovek tisíc korun. Výše pokuty zařadila žalobce mezi subjekty, které úmyslně manipulují s palivem, i když v případě žalobce se jednalo o zcela výjimečné pochybení způsobené nevědomým selháním jedince při dotankování paliva, navíc u doplňkového produktu, jehož prodej je minimální.

[7] Žalobce je přesvědčen, že správní orgány nepostupovaly v souladu se základními zásadami činnosti správních orgánů ve smyslu ust. § 3 správního řádu a v souladu s rozsudkem NSS ze dne 30. 12. 2010, č.j. 4 Ads 44/2010-132, dle kterého v řízení o uložení pokuty je nutno klást důraz na důkladné zjištění skutkového stavu ze strany správních orgánů a jejich rozhodnutí důsledně poměřovat zásadou materiální pravdy, jakož i zásadou vyšetřovací. Došlo rovněž k porušení § 2 správního řádu, neboť správní orgán musí vždy postupovat a jednat v souladu s veřejným zájmem, s tím, že stěžejním veřejným zájmem je chránit spotřebitele, nikoliv ukládat pokuty. Správní orgán věděl o negativním výsledku kontroly a žalobce o tom neuvědomil, neuvedl to v protokolu o kontrole, i když mu muselo být známo, že nápravu bude možno sjednat až nejméně dalšími 9 závozy. Dle žalobce rovněž došlo k porušení § 68 odst. 3 správního řádu, neboť z rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad rozhodnutí a proč považuje skutečnosti uvedené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými důkazy vyvrácené. V této souvislosti žalobce odkázal na rozsudek NSS ze dne 24. 6. 2010, č.j. 9 As 66/2009-46.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[8] Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 6. 6. 2013 navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou. Žalovaný odmítá nařčení žalobce, že by záměrně byla vytvářena situace, ve které by bylo možno zjistit vícenásobné spáchání správního deliktu a následně toto přičíst k tíži pachatele. Žalovaný je povinen kontrolovat kvalitu pohonných hmot na základě zákona, přičemž žádným právním předpisem není zakázáno ji provádět opakovaně, a to i před tím, než je provozovateli čerpací stanice sdělen výsledek předchozí kontroly. Mezi oběma kontrolami měl žalobce časový prostor, ve kterém např. díky vlastním kontrolním mechanismům mohl technologickou nekázeň při stáčení paliva sám odhalit a její výsledky odstranit. V období mezi kontrolami proběhl další závoz. Bylo tedy zcela jasné, že v druhém případě není odebrán vzorek z totožné pohonné hmoty, jako při první kontrole. V mezidobí žalobce neprovedl

žádné vlastní opatření, pouze čekal na výsledky kontroly provedené správním orgánem. Skutečnost, že byl zjištěn opakovaný prodej nejakostní pohonné hmoty, nelze klást za vinu správnímu orgánu, který složení pohonných hmot kontroluje. Odpovědnost zákazníkům za kvalitu prodáváných pohonných hmot leží výlučně na prodávajícím. Žalovaný zcela uvěřil žalobci, který za příčinu zjištěné odchylky označil technologickou nekázeň způsobenou nedbalostí zaměstnance. Takový způsob spáchání správního deliktu žalovaný považuje za typický pro případy podlimitního bodu vzplanutí u motorové nafty a vzhledem k tomu jej nevzal ani k tíži ani ku prospěchu žalobce. Žalovanému není zřejmé, proč proti tomuto neutrálnímu hodnocení žalobce brojí, když zavinění ze strany zaměstnance žalobce by mohlo být potenciálně hodnoceno spíše k tíži žalobce.

[9] Žalovaný nesouhlasí s tím, že by nezhodnotil úsilí žalobce, které vynaložil po zjištění kontrolních orgánů. V této souvislosti citoval z prvoinstančního rozhodnutí, kde je vysloveně uvedeno, že skutečnost, že žalobce objasnil příčinu vzniku protiprávního jednání, vyvinul snahu k nápravě škodlivých následků a činil preventivní opatření, vyhodnotil jako polehčující, které měly vliv na snížení pokuty.

[10] Vzhledem k tomu, že žalobce vynaložil aktivitu až po provedených kontrolách a sám přiznal, že vznik odchylky zavinil jeho vlastní zaměstnanec, nepřicházelo v úvahu použití ust. § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách, na základě kterého může být právnická osoba zbavena odpovědnosti za správní delikt. Toto ustanovení je nutno použít ve zcela výjimečných případech, kdy by k porušení povinnosti došlo přes veškerou snahu prodávajícího a bylo způsobeno např. zásahem vyšší moci, nikoliv pro případ nedbalosti zaměstnance. Pro aplikaci liberačního ustanovení nebyl důvod, nesvědčil ani seznam kontrol prováděných na všech čerpacích stanicích žalobce přiložený k odvolání, k němuž se žalovaný vyjádřil v napadeném rozhodnutí. Pokud se týká výše pokuty, žalovaný odkázal na to, že jako polehčující okolnost bylo hodnoceno úsilí žalobce o zjištění pochybení, množství pohonné hmoty s tím, že bylo přihlédnuto, že předmětná pohonná hmota je okrajovým a doplňkovým sortimentem a dále skutečnost, že k porušení právní povinnosti došlo poprvé.

[11] Pokud se týká námitek, že žalobce byl trestán již samotným zveřejněním o uložení pokuty, žalovaný uvedl, že zpřístupnění obdobných rozhodnutí České obchodní inspekci ukládá ust. § 7 odst. 4 zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách, přičemž na webových stránkách České obchodní inspekce jsou vyvěšovány plné texty rozhodnutí, z nichž je možné zjistit, za jak výrazné porušení jakostních parametrů je daný subjekt sankcionován. K námitkám o porušení správního řádu s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu žalovaný konstatoval, že k žádnému pochybení zde ze strany správních orgánů nedošlo. Žalovaný nemá pochybnosti o skutkovém stavu, který byl zjištěn a zaznamenán v kontrolních a zkušebních protokolech, přičemž žádné námitky ohledně výsledku laboratorních rozborů vzorků nevznikly ani žalobce. Žalovaný souhlasí s tím, že jedním z hlavních účelů zákona o pohonných hmotách je zajištění ochrany spotřebitele před následky prodeje nekvalitních pohonných hmot. Ukládání pokut, které mají být dostatečně represivní i preventivní, žalovaný považuje za jeden z účinných prostředků k zabezpečení tohoto cíle.

IV. Replika žalobce k vyjádření žalovaného

[12] V replice žalobce reagoval především na žalovaným vyjádřený nesouhlas s tím, že záměrně vytvářel situaci, v níž může zjistit vícenásobné spáchání správního deliktu a následně

jej přičíst k tíži. Je podstatnou skutečností, že nový závoz zboží již nemohl sjednat nápravu, a proto pohonná hmota v případě druhého odběru vzorku opět vykazovala vady. Na tuto skutečnost žalobce neustále poukazoval, žalovaný se s tímto tvrzením nijak nevypořádal a na argumentaci žalobce nereagoval. O tom svědčí i znalecký posudek V. M., který toto tvrzení žalobce jednoznačně potvrzuje. Ke snížení bodu vzplanutí došlo tím, že řidič při stáčení nepostupoval podle předepsaných podmínek a do směsné motorové nafty pronikl benzín. To se stalo před první kontrolou. Druhá kontrola byla provedena dne 13. 3. 2012 a opět byl zjištěn nízký bod vzplanutí, přičemž ale v mezidobí byl proveden závoz nové směsné motorové nafty, která však byla stočená do nafty původní. Nově přivezená nafta nemohla plně napravit vadnost pohonné hmoty. Jak uvedl i znalec ve svém posudku, již 1% benzínu u motorové nafty snižuje bod vzplanutí až o 34°C a nově přivezená směsná nafta nemohla plně vyrovnat dřívější stav paliva. Dle žalobce je jednání žalovaného, který věděl při druhé kontrole o výsledcích první kontroly, přičemž na ně neupozornil a neuvedl je do protokolu o kontrole, pochybné.

[13] Absurdní je názor žalovaného, že mezi první a druhou kontrolou měl časový prostor, kdy díky vlastním kontrolním mechanismům mohl technologickou nekázeň při stáčení paliva sám odhalit a výsledky odstranit. Žalobce má kvalitní pohonné hmoty, z kvalitních zdrojů, jeho sklad podléhá pravidelnému monitoringu, o čemž svědčí jeho smlouva s Unipetroleum. Je zde prováděn pravidelný monitoring, je vydáván certifikát na pohonné hmoty, žalobce má tudíž kontrolu pohonných hmot zajištěnu, a tato je prováděna. Žalobce trvá na svém stanovisku, že mu nelze přičítat k tíži spáchání deliktu dvěma jednáními v krátkém časovém období, neboť odběr byl v obou případech učiněn z fakticky stejného paliva, aniž byl žalobce upozorněn na to, že první vzorek jevil nedostatky. Povinností žalovaného je kontrolované osoby na nedostatky upozornit, přičemž tak činí v zájmu ochrany spotřebitele a předcházení škod.

V. Jednání konané dne 31. 3. 2015

[14] Účastníci setrvali na dosavadních stanoviscích k věci a odkázali na písemná vyjádření doručená soudem. Žalobce doplnil, že řidič Š., který se dopustil pochybení při zavážce pohonné hmoty dne 4. 6. 2012, byl předtím řádně poučen o technologii zavážky a podepsal poučení. Dále rovněž zdůraznil, že žalobce ve spolupráci s dodavatelem pohonných hmot průběžně kontroluje kvalitu pohonných hmot, o čemž svědčí doklady předložené soudem. Dále uvedl, že inspekce pochybila, pokud žalobce neprodleně po zjištění nedostatků neinformovala o závadě. Tímto došlo k poškození spotřebitelů. Dle žalobce je taková praxe, že v případě zjištění nedostatků je kontrolovaná osoba informována ve lhůtě 2 dnů, pokud v této lhůtě nepřijde sdělení, že jsou výsledky špatné, má se za to, že jsou dobré.

[15] Žalovaný sdělil, že nezná takovou praxi, že by kontrolovaný subjekt byl v případě zjištění nedostatků do dvou dnů po kontrole informován. Praxe je taková, že po obdržení písemného výsledku žalovaný ve lhůtě jednoho až dvou týdnů výsledky sdělí kontrolovanému subjektu. Pokud se týče provádění kontrol u žalobce, pokud by kontrolori zjistili, že po první kontrole nebyl proveden závoz novými pohonnými hmotami, byl by zakázán jejich prodej, pokud však závoz proveden byl, došlo k odběru nového vzorku. Taková je praxe i v jiných obdobných případech. Ze strany žalobce byla prováděna kontrola řádně, žalovaný nesouhlasí s tvrzením žalobce, že měla být prováděna šikanózním způsobem.

[16] V replice k vyjádření žalovaného žalobce navrhl, aby soud ve věci provedl dokazování znaleckým posudkem V. M., přehledem pokut s názvem „Kdo z vás nejvíc podváděl?“, rámcovou kupní smlouvou č. 433/2006 a dodatkem k této smlouvě, kupní smlouvou č. 1/2012/VO/Chemis a inspekčními certifikáty, které zaslal soudu. Při jednání předložil čestné prohlášení J. H. a kopii směrnice pro předání (stáčení) dodávky motorových paliv (MP) z cisternového vozidla (CV) na čerpací stanici (ČS). Soud všechny navržené důkazy zamítl, neboť je neshledal pro věc nijak přínosnými. Poukázal rovněž na to, že v souladu s ustanovením §75 odst. 1 s. ř. s. soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu. „Znalecký posudek“ vypracovaný V. M. nadto neměl náležitosti vyplývající z ust. §13 vyhlášky č. 37/1067 Sb. k provedení zákona o znalcích a tlumočnících. Posudek o dané problematice hovořil pouze obecně, bez zkoumání vzorků pohonné hmoty, vyjadřoval se k průběhu kontroly nikoliv z hlediska technického, což mu nepřísluší. V posudku taktéž není uvedeno číslo položky, pod kterou je zapsán ve znaleckém deníku. Vzhledem k tomu, že soud posudkem neprováděl dokazování, pokládá za nadbytečné podrobněji se jím zabývat.

VI. Posouzení věci Krajským soudem v Brně

[17] Při přezkumu napadeného rozhodnutí soud vycházel z rozhodnutí správního orgánu I. stupně a z obsahu správního spisu. Zjistil, že žaloba je z části důvodná.

[18] Žalobce v podané žalobě a stejně tak i v předcházejícím odvolání proti rozhodnutí inspektorátu, jakož i v odporu příkazu brojil proti tomu, že skutková podstata předmětného deliktu byla naplněna dvakrát. Vyvozoval to z toho, že příčinou deliktu byla nekázeň zaměstnance žalobce při závozu dne 4. 6. 2012, přičemž další závoz řádně provedený nemohl předchozí vadně provedený napravit, neboť k nápravě by bylo třeba nejméně 9 závozů. Tuto námitku soud neshledal důvodnou. Skutková podstata správního deliktu dle § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách spočívá v tom, že právnická nebo podnikající fyzická osoba prodá nebo vydá pohonnou hmotu, která nesplňuje požadavky na pohonné hmoty podle § 3 odst. 1 tohoto zákona. Skutkovou podstatou tedy není technologická nekázeň zaměstnance účastníka při závozu pohonných hmot. Žalobce je postihován za to, že vadnou pohonnou hmotu prodával, přičemž nelze konstatovat, že po druhém závozu se jednalo o zcela identickou pohonnou hmotu. Dle názoru soudu tedy skutková podstata předmětného deliktu byla jednoznačně naplněna dvakrát.

[19] Nedůvodné jsou rovněž námitky směřující do způsobu, jakým správní orgány hodnotily to, že důvodem vzniku správního deliktu bylo nevědomé selhání jedince, a to technologická nekázeň zaměstnance při manipulaci s pohonnými hmotami, přičemž tato příčina byla zjištěna a prokázána samotným žalobcem, který vyvinul maximální úsilí, aby zjistil příčinu vadnosti produktu a v tomto směru vynaložil značné finanční prostředky. Správní orgány obou stupňů vzaly tuto skutečnost jako fakt, nikterak jej nerozporovaly. Skutečnost, že k porušení povinnosti došlo ze strany zaměstnance žalobce, nebyla přičtena ani k tíži účastníka, ani v jeho prospěch. Soud se v tomto směru ztotožňuje s názorem žalovaného, že tuto skutečnost by bylo možno přičíst spíše k tíži účastníka, správní orgány tak však neučinily. Úsilí žalobce po zjištění vadnosti produktu však správní orgány jednoznačně vyhodnotily. Inspektorát v odůvodnění rozhodnutí podrobně uvedl, co vše žalobce učinil pro nápravu škodlivých následků. Řádně spolupracoval a nic nezakrýval, přiznal nevyhovující laboratorní rozbor

vzorku, který si nechal provést na své náklady, zjistil příčiny nevyhovujícího stavu, doložil všechny požadované doklady, zastavil prodej nekvalitní pohonné hmoty a opětovně zajistil obnovu prodeje, zajistil likvidaci nevyhovujícího produktu. To vyhodnotil inspektorát jako polehčující skutečnosti, které měly vliv na snížení pokuty. Jako polehčující skutečnost taktéž vzal v úvahu, že prodej předmětné pohonné hmoty je spíše okrajovým či doplňkovým sortimentem nabízeným žalobcem, a to, že k porušení právní povinnosti došlo poprvé.

[20] Žalovaný v napadeném rozhodnutí k této problematice správně konstatoval, že inspektorát postupoval správně, pokud zjištěnou příčinu vadnosti produktu nehodnotil jako polehčující ani přitěžující. Způsob spáchání, tedy nedbalost zaměstnance, je dle žalovaného zcela obvyklým důvodem, nesnižujícím ani nezvyšujícím celkovou závažnost deliktu. Proto nebylo na místě hodnotit zjištěný způsob spáchání deliktu k tíži ani ke prospěchu odvolatele. Dále žalovaný zdůraznil, že úsilí žalobce k zabránění dalšímu porušení povinnosti následovalo až po provedených kontrolách a vznik odchylky byl zaviněn zaměstnancem žalobce. Nepřichází tedy v úvahu aplikace § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách a není důvod pro zbavení odpovědnosti žalobce za správní delikt. Z důkazů předložených žalobcem vyplývá, že na předmětné čerpací stanici byla od počátku roku 2012 do první kontroly provedené žalovaným, provedena pouze jedna další kontrola Ústavem paliv a maziv dne 21. 2. 2012, předcházející kontrola byla uskutečněna 31. 8. 2011. Vzhledem k časovému odstupu těchto kontrol a jejich malému počtu nemůže jít v tomto směru o polehčující okolnost vedoucí ke snížení sankce.

[21] Soud se s uvedeným hodnocením správních orgánů zcela ztotožňuje. Je zřejmé, že zvýšená aktivita žalobce následovala bezprostředně poté, kdy mu byl oznámen závadný stav. V této souvislosti vyvinul žalobce veškeré úsilí, aby byly zjištěny příčiny závadného stavu, a aby byl co nejdříve odstraněn. Okamžitě také zamezil tomu, aby byl vadný produkt prodáván spotřebiteli. Správní orgán prvního stupně při zvažování výše uložená sankce tyto skutečnosti vzal v úvahu a vyhodnotil je jako polehčující, žalovaný s ním souhlasil.

[22] Správní orgány postupovaly správně, pokud výše uvedené skutečnosti tvrzené žalobcem nevyhodnotily jako liberační důvody vedoucí ke zproštění odpovědnosti žalobce. Podle § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila. Ve věci bylo prokázáno, že příčinou deliktu v tomto případě byla technologická nekázeň ze strany zaměstnance žalobce. Úsilí ve smyslu uvedeného ustanovení je vždy preventivní. Žalobce ve správním řízení poukazoval především na to, co učinil po spáchání deliktu. Tato aktivita však nespadá pod úsilí dle výše uvedeného ustanovení, které by mohlo vést ke zproštění odpovědnosti.

[23] Soud v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2014, č.j. 4 As 123/2014-33, podle kterého „pokud provozovatel čerpací stanice chce využít liberační důvod dle § 10 odst. 1 zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot, musí prokázat, že provedl technicky možná opatření způsobila účinně zabránit porušování zákona (zde prodej pohonných hmot nevyhovujících požadavkům uvedeným v § 3 odst. 1 cit. zák.). Nepostačí poukaz provozovatele na to, že tato technicky možná opatření po něm nebylo možno spravedlivě požadovat, protože by jejich provádění nebylo ekonomické.“

[24] V dalších ohledech však správní orgány pochybily, a to především ve vztahu k druhému jednání, kterým byla naplněna skutková podstata předmětného deliktu. Podle § 10 odst. 2 zákona o pohonných hmotách při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlídně k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům. Správní orgán prvního stupně správně ve svém rozhodnutí zdůraznil, že odpovědnost subjektu je v tomto případě objektivní, přičemž k vyvození odpovědnosti postačuje samotný fakt porušení nebo nesplnění povinnosti stanovené zákonem.

[25] V daném případě bylo zjištěno, jaké byly příčiny spáchání správního deliktu a správní orgány se s tímto zjištěním jednoznačně ztotožnily. Došlo k nedodržení správního technologického postupu ze strany zaměstnance žalobce. K nedodržení postupu ze strany řidiče došlo 4. 6. 2012, tedy před prováděním prvního kontrolního odběru. Dále bylo zjištěno, že pokud před druhou kontrolou došlo dne 12. 6. 2012 k dotankování druhově stejného produktu, nebylo možno vyhodnotit, zda tento produkt vykazoval stejné vady, zda byl tedy vyhovující či nevyhovující. Pokud nebylo možno zpětně ověřit, zda dotankovaný produkt byl či nebyl vyhovující, měl dle názoru soudu inspektorát vzít při svých úvahách o výši trestu v úvahu, že vzorek odebraný dne 13. 6. 2012 vykazoval vady ze stejného důvodu, jako tomu bylo u vzorku odebraného dne 5. 6. 2012. Soud zdůrazňuje, že jak již uvedl výše, ztotožňuje se s názory správních orgánů, že předmětný delikt byl naplněn dvěma jednáními. I přesto však správní orgány při úvahách o výměře pokuty měly v případě druhé jednání přihlídnout k tomu, proč byla skutková podstata naplněna dvakrát. Soud nesouhlasí s přesvědčením žalobce, že inspektorát již při druhém odběru musel předpokládat, že vzorek bude opět vykazovat vady, neboť ze správního spisu je zřejmé, že v té době nedisponoval informacemi o množství pohonné hmoty, která byla po prvním odběru prodána. V době vydání rozhodnutí však měl správní orgán prvního stupně dostatek informací o tom, jaká množství pohonných hmot byla dotankována dne 4. 6. 2012 a 12. 6. 2012, o tom, jaké množství pohonných hmot bylo v mezidobí prodáno. Žalobce již v odporu proti příkazu namítal, že další dotankování nemohlo vadný stav změnit, přesto se správní orgány touto skutečností při úvahách o výši trestu v souvislosti se zjištěním vadnosti vzorku odebraného dne 13. 6. 2012 nevypořádaly.

[26] Žalobce dále správním orgánům vytkl, že věděly o negativním výsledku kontroly provedené dne 5. 6. 2012 a žalovaného o tom bezprostředně neuvědomily. Je zřejmé, že pracovníci kontroly výsledky kontroly znali nejpozději 12. 6. 2012, přičemž žalobce upozornili až 25. 6. 2012, po celé toto období ho nechali v nevědomosti a tak byla vlastně svévolně vytvořena četnost od porušení, která pak byla žalobci přičtena k tíži. Z tohoto důvodu rovněž došlo k poškození spotřebitele, protože žalobce, který byl v nevědomosti, neměl důvod zastavit prodej.

[27] Inspektorát uváděl, že žalobce byl o výsledku kontroly z 5. 6. 2012 informován ústně dne 13. 6. 2012, žalovaný konstatoval, že je nepodstatné, zda k tomuto došlo. Ve správním spise je založeno interní sdělení ze dne 13. 7. 2012, podepsané J. K., že obsluha na předmětné čerpací stanici byla ústně seznámena s výsledkem rozboru, který se inspektorát dozvěděl dne 13. 6. 2012 telefonicky z laboratoře. Sdělení neobsahuje žádné bližší označení osoby, která tuto informaci měla obdržet. Žádné dokazování ve vztahu k poskytnutí uvedené informace prováděno nebylo.

[28] Jak je zřejmé z rozhodnutí inspektorátu, vycházel z toho, že při kontrolním odběru dne 13. 6. 2012 kontrolní pracovníci informovali obsluhu na čerpací stanici žalobce o důvodu následného odběru vzorku pohonné hmoty, tedy o tom, že vzorek odebraný dne 5. 6. 2012 nevyhověl stanoveným normám. Tato skutečnost byla v rozhodnutí inspektorátu zmíněna opakovaně, a to při vypořádání s námitkami uváděnými žalobcem. Inspektorát v této souvislosti konstatoval, že žalobce, pokud chtěl neprodleně učinit opatření k zamezení prodeje, mohl tak učinit, neboť byl ústně informován o důvodech druhého kontrolního odběru, který byl proveden dne 13. 6. 2012. V další části odůvodnění konstatoval, že se nemůže ztotožnit s námitkou žalobce, že pracovníci správního orgánu mohli dalšímu pokračování deliktu zabránit, prodej produktu minimalizovat, neboť při provádění druhého odběru vzorku byl zaměstnanec žalobce informován o důvodu odběru vzorku. Pokud tedy účastník řízení chtěl 13. 6. 2012 učinit příslušná opatření např. zastavit prodej, aniž znal druhý výsledek rozboru, mohl tak učinit. Dále inspektorát uvedenou skutečnost hodnotil v souvislosti s následkem protiprávního jednání, kdy vzal v neprospěch žalobce množství nevyhovujícího paliva. Opět konstatoval, že o důvodech návštěvy kontrolních pracovníků dne 13. 6. 2012, resp. o důvodech následného odběru – nevyhovující předchozí rozbor vzorku – byl ze strany kontrolního pracovníka ústně informován přítomný pracovník žalobce, tzn. pokud chtěl žalobce prodej zastavit, mohl tak učinit.

[29] V odvolacích námitkách žalobce poukazoval na to, že není pravdou, že by byl jeho zaměstnanec dne 13. 6. 2012 ústně informován o výsledcích rozboru vzorku odebraného 5. 6. 2012.

[30] Žalovaný se s touto námitkou vypořádal tak, že v daném případě není rozhodné, zda byly či nebyly účastníku řízení při kontrole provedené dne 13. 6. 2012 výsledky předchozí kontroly ústně sděleny s tím, že v písemné podobě předány být nemohly, neboť oficiální výsledky laboratorních zkoušek byly písemně doručeny inspektorátu dne 14. 6. 2012. V době kontroly tedy nebyly k dispozici. Pokud se vyjadřoval k výši uložené pokuty, konstatoval, že správní orgán prvního stupně správně přihlédl ke způsobu spáchání deliktu a jeho následkům, tedy i délce protiprávního jednání a množství prodané nejakostní pohonné hmoty.

[31] S tímto způsobem řešení odvolací námitky se soud nemůže ztotožnit. Z rozhodnutí inspektorátu je totiž zcela zřejmé, že vědomost žalobce o výsledku laboratorní zkoušky vzorku z 5. 6. 2012 ke dni 13. 6. 2012 pokládal za podstatnou. Zejména v úvahách o výši trestu v souvislosti s následkem protiprávního jednání, konkrétně s prodaným množstvím nevyhovující pohonné hmoty a dobou trvání protiprávního jednání 19 dnů, poukázal na skutečnost, že při druhém odběru dne 13. 6. 2012 došlo k ústní informaci zaměstnance žalobce o nevyhovujícím rozboru předchozího vzorku a žalobce tedy mohl prodej zastavit tohoto dne (viz odst. [28] výše).

[32] Soud připomíná, že správní řízení je dvojinstanční. Řízení probíhá ve dvou stupních, řízení a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podléhá kontrole odvolacího orgánu. Dvojinstančnost zajišťuje nejen dvojí posouzení věci, ale je také cestou k nápravě a odstranění vad, které se vyskytly v řízení před prvním stupněm. Pokud žalovaný dospěl k závěru, že není podstatné, zda žalobce obdržel informaci o výsledku první kontroly dne 13. 6. 2012, (za situace, kdy bylo zřejmé, že předání informace nebylo prokázáno), měl v také korigovat úvahy inspektorátu, které stavěly na tom, že informace předána byla.

VII. Závěr a náklady řízení

[33] Vzhledem k uvedenému soud napadené rozhodnutí v souladu s § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil. V dalším řízení žalovaný přihlédne k tomu, že správní orgán prvního stupně v odůvodnění rozhodnutí v úvaze o výši trestu zohlednil dobu, po kterou byla prodávána vadná pohonná hmota a její celkové prodané množství, přičemž vycházel z toho, že žalobce byl dne 13. 6. 2012 informován o výsledcích rozboru pohonné hmoty odebrané dne 5. 6. 2012. Za situace, kdy tato skutečnost ve správním řízení nebyla prokázána, rozhodoval tak v rozporu se zjištěným skutkovým stavem. Pokud potom žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že není podstatné, zda žalobce byl o výsledku rozboru vzorku ze dne 5. 6. 2012 dne 13. 6. 2012 informován a v této souvislosti nekorigoval úvahy o výši trestu, je jeho rozhodnutí v tomto směru také nepřezkoumatelné. Žalovaný rovněž přihlédne k tomu, že jak vyplývá ze správního řízení, vadnost pohonné hmoty byla v obou případech odběru způsobena tím, že došlo k technologické nekázni zaměstnance žalobce při tankování pohonné hmoty dne 4. 6. 2012.

[34] Soud připomíná, že v souladu s § 78 odst. 5 s.ř.s. je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným soudem ve zrušujícím rozsudku.

[35] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Žalobci byla přiznána náhrada za zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Jiné náklady neuplatnil.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. března 2015

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu